

követről van szó, aki »estvére jelen lesz a' Játék néző helyben.« (V. ö. Jádzószín, Játékház, Játékszín, Játszószín és Színház.)

Játékok igazgatója. Pesten 1792. december havában a Helytartó Tanács báró Podmaniczky Józsefnek, az akkori színházi ügyek főigazgatójának utasítást adott, hogy a magyar színtársulat belső ügyét hozza rendbe. Az igazgató ekkor az igazgatás teendőit négy részre osztotta szét. Ezek között szerepelt a »Játékok igazgatója«, kinek kötelessége volt a játszó személyeket a szükséges tudományra oktatni, minden darabot elolvasni, azokat megválogatni, kijavítani. A viseleteket ő mutatta be a színészeknek és az egyes jellemek helyes felfogására nézve utbaigazításokkal is ő szolgált. Az első játék-igazgató Protasevitz Benedek (L. o.) volt. (Tulajdonképeni tiszte megfelel a mai művezető-rendezőnek.)

Játékos. A színész neve a régi, színi referádákban. (Lásd: »Erdélyi Híradó«, 1846. december 10. 787. oldal.) (V. ö. Színész.)

Játékot jelentő cédula. A színlap elnevezése 1795-ben. (V. ö. Színlap.)

Játékrend. A színházi műsor (reper-toire) magyaros kifejezése. A szót már ismeri a »Regelő«, 1842. év 1. száma, 5. oldalán. (V. ö. Műsor.)

Játékszín. 1. Horváth Ádám a »Magyar Muzsa« 1787. 236. oldalán ekképen fejtegeti a szó értelmét: »Szokott nevezett ez a Szín a Magyaroknál, olly épületért, mellynek tsak fedele és oldalai vagynak; így mondják: Kotsi Szín, Szekér Szín, Borszín, Temető-szín. Ezért nevezhetem a' jádzó-helyet jádzó Színek is, a Jádzó-tér pedig legszorosabban a Játékok elrekesztett helyét határozza meg.« (Szily Kálmán: A magyar nyelvújítás szótára. Budapest, 1908. 490. oldal.) Játékszín alatt a drámairodalmat és színpadot egyaránt értették.

2. Játékszín = annyi, mint színház. A szín a görög scená-ból származik, oroszul = szjen, mongolul szain, már maga

is helyet jelent; tehát a színház pleonasticus szó, melyben éppen a játék nincsen benne; olyan épület, mely csupa szín, vagy, melyben csupa színek, pld. csizmadiaszínnek, vásárszínnek stb. vannak, mint a párisi les halles; ellenben játékszín = a játéknak a helye. A népies összetételekben is kocsiszín, levélszín, vásárszín, mindenütt a »szín« az alapszó. (»Magyar Nyelvőr«, 1878—211. szám.)

3. Játékszín-szót már használja Kelemen László is egy 1801. augusztus 24-ről kelt kérvényében, melyet Pest vármegyéhez intézett, melyben többek között így ír: »A Játék Szín (Theatrum) lévén Tárgya igyekezetemnek, a' mellynek kifejezhetetlen hasznairól meg győződöttem, el-tökéltem magamat annak itt a' Nemes Magyar Hazában, Nemzeti Nyelvünkön leendő megszerzésére és örökösítésére.« (Pest vm. levéltárából.)

4. Játékszín 1833-tól = színház. (L. o.) (V. ö. Komédia-ház.)

Játékszín. Irodalmi és művészi társaság. Megalakult 1910-ben, Budapesten. Ez év nov. 2-án tartotta első felolvasását. Közreműködött Tarján Ödön vídám tréfákkal, Balla Miklós és Kovács Lidia versekkel, Politzer Ervin hegedűvirtouóz és Kladviko Vilmos zongoraművész.

Játékszín. Színházi vállalkozás Budapesten. Megnyílt 1927. dec. 22-én, a La Fontaine Irodalmi Társaság égisze alatt. Igazgató Paulini Béla. A bemutatón öt kis jelenet szerepelt, amelyek mind allegorikus tartalmúak voltak és harcot hirdettek a konvenció, a hamis romantika, a szemfényvesztő művészet ellen, de kíméletlen ellenfelei voltak a szürkeségnek is. Az öt jelenet: »Ifj. Vitéz László«, Bródy Lászlótól; Erdélyi Mihály: »Háromszáz özvegy nótája« és Paulini B. három kis jelenete; »Vadöreg« c. mesejátéka, nagy hatású drámája a »Bablonkások«; főleg pedig »Patkó Bandi« c. groteszk aprósága, megérdemelt meleg sikerre találtak a közönségnél. A társaság vezérelvének megfelelőleg díszleteik a végeletekig egyszerűek voltak. Rendező: Mátrai Sándor. Jobb tagok: Harsányi Miklós, Holló Klári, Bogdán Margit, Papp Julia, stb.